

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1962-1963.

28 MARS 1963.

PROJET DE LOI
créant un établissement public dénommé
« Théâtre Royal de la Monnaie ».

RAPPORT
FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DE L'EDUCATION NATIONALE
ET DE LA CULTURE⁽¹⁾,
PAR M. CUDELL.

MESSAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a consacré une séance à l'examen du projet de reprise par l'Etat du Théâtre Royal de la Monnaie, jusqu'ici théâtre communal, propriété de la Ville de Bruxelles.

Ce projet intitulé : « Projet de loi créant un établissement public dénommé Théâtre Royal de la Monnaie » a été transmis à la Chambre par le Sénat où il fut voté le 7 février dernier.

M. le Ministre de l'Education nationale et de la Culture et M. le Ministre de la Culture, Adjoint à l'Education nationale assistaient à la séance.

M. le Ministre de l'Education nationale et de la Culture a rappelé la portée du projet.

1. A partir du 1er juillet 1963, le Théâtre Royal de la Monnaie sera un établissement public. Il sera propriétaire

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Harmel.

A. — Membres : M. Berghmans, Mme Craeybeckx-Orij, MM. De Rijck, Eneman, Harmel, Lebas, Otte, Peeters (L.), Mme Van Daele-Huys, MM. Verroken, Wixx. — Bracops, Collard (L.), Cudell, Dejardin, Denis, Mme Croesser-Schroyens, MM. Huysmans, Lacroix, Vanthilt, Vercauteren. — Destenay, Grootjans.

B. — Suppléants : Mme Devos, MM. Devos (R.), Loos, Smedts, Tanghe, Mme Verlackt-Gevaert. — MM. Deconinck (J.), Grandjean, Grégoire, Harnegnies, Hurez. — Vanderpoorten.

Voir :

504 (1962-1963) :

— N° 1 : Projet transmis par le Sénat.

**Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1962-1963.

28 MAART 1963.

WETSONTWERP
tot oprichting van een openbare instelling genaamd
« Koninklijke Muntschouwburg ».

VERSLAG
NAMENS DE
COMMISSIE VOOR DE NATIONALE OPVOEDING
EN DE CULTUUR⁽¹⁾, UITGEBRACHT
DOOR DE HEER CUDELL.

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft een vergadering gewijd aan het onderzoek van het ontwerp tot overname door de Staat van de Koninklijke Muntschouwburg, tot op heden gemeentelijke schouwburg, eigendom van de Stad Brussel.

Dit ontwerp, getiteld : « Wetsontwerp tot oprichting van een openbare instelling genaamd Koninklijke Muntschouwburg », is aan de Kamer overgezonden door de Senaat, die het op 7 februari j.l. heeft goedgekeurd.

De Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur en de Minister van Cultuur, Adjunct voor Nationale Opvoeding, woonden de vergadering bij.

De Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur herinnerde aan de draagwijde van het ontwerp.

1. Vanaf de 1ste juli 1963 zal de Koninklijke Muntschouwburg een openbare instelling zijn. Hij zal eigenaar

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Harmel.

A. — Leden : de heer Berghmans, Mevr. Craeybeckx-Orij, de heren De Rijck, Eneman, Harmel, Lebas, Otte, Peeters (L.), Mevr. Van Daele-Huys, de heren Verroken, Wixx. — Bracops, Collard (L.), Cudell, Dejardin, Denis, Mevr. Croesser-Schroyens, de heren Huysmans, Lacroix, Vanthilt, Vercauteren. — Destenay, Grootjans.

B. — Plaatsvervangers : Mevr. Devos, de heren Devos (R.), Loos, Smedts, Tanghe, Mevr. Verlackt-Gevaert, — de heren Deconinck (J.), Grandjean, Grégoire, Harnegnies, Hurez. — Vanderpoorten.

Zie :

504 (1962-1963) :

— N° 1 : Ontwerp door de Senaat overgezonden.

H. — 257.

de tous les biens meubles et immeubles ainsi que des droits intellectuels de toute espèce de l'ancien Théâtre Royal de la Monnaie. Il aura le statut des parastataux du groupe B (loi du 16 mars 1954). Il sera donc, comme eux, contrôlé par l'Etat.

Dans le régime actuel, l'Etat subventionne le Théâtre Royal de la Monnaie. Mais il ne dispose pas de moyens de contrôle adéquats. Cette situation est d'autant plus inadmissible que le Théâtre Royal de la Monnaie — comme tous les théâtres lyriques d'ailleurs — ne couvre ses dépenses que très partiellement à l'aide de ses ressources propres.

C'est le Président du Comité d'Acquisition du Ministère des Finances qui a négocié en qualité de notaire de l'Etat les dispositions de l'accord avec la Ville de Bruxelles.

L'exécution de cet accord est évidemment subordonnée à la condition fondamentale du vote de la loi créant l'Opéra national.

Le complexe de bâtiment avec terrain appelé « Théâtre Royal de la Monnaie » (22 a 90 ca) est cédé en toute propriété à l'Etat avec les servitudes existantes pour un montant total de 65 millions de francs, à dater du 1er juillet 1963.

Les biens sont cédés pour quitte et libre de toutes charges et hypothèques quelconques.

Il est explicitement prévu que la Ville de Bruxelles maintiendra le Théâtre Royal de la Monnaie actuel en activité jusqu'à l'expiration de la concession, c'est-à-dire jusqu'au 30 juin 1963. L'Etat ne pourra en aucune manière être responsable des obligations contractées jusqu'à cette date soit par la Ville de Bruxelles, soit par les concessionnaires relativement à l'exploitation du Théâtre Royal de la Monnaie.

Il est prévu qu'en cas de cessation d'exploitation dans le complexe acheté, la Ville de Bruxelles aura pendant un an un droit de préférence pour récupérer le domaine cédé. Cette rétrocession n'aura aucun caractère spéculatif dans le chef de l'Etat.

La Ville de Bruxelles s'engage à verser annuellement une subvention de 12 millions de francs pendant six ans. Le subside sera retiré si l'Etat déplace le Théâtre Royal de la Monnaie en dehors de la Ville de Bruxelles.

2. Il faut que le Théâtre Royal de la Monnaie qui est le plus important théâtre lyrique du pays soit vraiment national. Il doit être vraiment représentatif des deux communautés de langue et de culture du pays. Tous les organes de gestion seront composés paritairement.

3. Le présent projet de loi n'est qu'un premier pas. Il se fait à Bruxelles parce que c'est à Bruxelles qu'il peut se faire le plus aisément. Il y a, en effet, deux théâtres lyriques en Flandre et trois en Wallonie.

Mais le Théâtre Royal de la Monnaie pourra servir d'exemple d'organisation plus rationnelle et de coordination. Il faut associer les efforts pour les rendre moins dispendieux. Il y va aussi de la qualité des spectacles.

Plusieurs membres ont beaucoup insisté pour que la modification de statut du Théâtre Royal de la Monnaie constituât bien un commencement. Il faut également une solution aux difficultés des théâtres lyriques de Flandre et de Wallonie.

Un membre a félicité le Gouvernement dont le projet aura un retentissement heureux sur le plan humain. Le

zijn van alle roerende en onroerende goederen alsmede van de intellectuele rechten van iedere aard van de vroegere Koninklijke Muntschouwburg. Hij zal het statuut genieten van de parastatale instellingen van groep B (wet van 16 maart 1954). Zoals deze laatste, valt hij dus onder het toezicht van de Staat.

Onder de huidige regeling verleent de Staat toelagen aan de Koninklijke Muntschouwburg, doch hij beschikt niet over doelmatige controlemiddelen. Deze toestand is des te minder te aanvaarden, daar de Koninklijke Muntschouwburg — zoals trouwens alle opera's — zijn uitgaven slechts zeer gedeeltelijk met eigen inkomsten kan dekken.

Over de bepalingen van de overeenkomst met de Stad Brussel werd onderhandeld door de Voorzitter van het Aankoopcomité van het Ministerie van Financiën, optredend als notaris van de Staat.

De uitvoering van die overeenkomst is natuurlijk afhankelijk van de fundamentele voorwaarde, dat de wet tot oprichting van een Nationale Opera wordt goedgekeurd.

Het geheel, gevormd door het gebouw met grond en genaamd « Koninklijke Muntschouwburg » (22 a 90 ca) wordt met de bestaande erfdienstbaarheden in volle eigendom afgestaan aan de Staat, voor een globaal bedrag van 65 miljoen frank, en dit vanaf de 1ste juli 1963.

De goederen worden afgestaan vrij en onbelast van alle lasten en hypothecaire inschrijvingen van welke aard ook.

Er is uitdrukkelijk bepaald dat de Stad Brussel voor de werking van de huidige Koninklijke Muntschouwburg instaat tot het verstrijken van de concessie, d.w.z. tot 30 juni 1963. Onder geen beding kan de Staat aansprakelijk worden gesteld voor de tot die datum hetzij door de Stad Brussel, hetzij door de concessiehouders aangegane verbintenissen in verband met de exploitatie van de Koninklijke Muntschouwburg.

Er is bepaald dat, zo de exploitatie stopgezet wordt in het aangekochte complex, de Stad Brussel gedurende een jaar een voorkeurrecht bezit om het afgestane goed terug te kopen. Deze nieuwe afstand mag, vanwege de Staat, niet door speculatieve bedoelingen zijn ingegeven.

De Stad Brussel verbindt er zich toe jaarlijks een subsidie van 12 miljoen frank gedurende zes jaren te betalen. Deze subsidieverlening kan ingetrokken worden, indien de Staat de Koninklijke Muntschouwburg buiten de Stad Brussel mocht vestigen.

2. De Koninklijke Muntschouwburg, het grootste lyrisch toneelgezelschap van België, moet een echt nationale schouwburg zijn. Hij moet waarlijk representatief zijn voor de beide cultuur- en taalgemeenschappen van België. Alle beheersorganen zullen op paritaire basis worden samengesteld.

3. Het onderhavige wetsontwerp is slechts een eerste stap. Hij heeft te Brussel plaats, omdat hij daar het gemakkelijkst kan worden gedaan. In Vlaanderen en in Wallonië zijn er immers respectievelijk twee en drie lyrische schouwburgen.

Maar de Koninklijke Muntschouwburg zal tot voorbeeld van een meer rationele organisatie en van coördinatie kunnen dienen. De desbetreffende inspanningen moeten worden samengevoegd om bezuinigingsredenen. Hetzelfde geldt voor de kwaliteit van de vertoningen.

Verscheidene leden drongen er zeer op aan opdat de wijziging van het statuut van de Koninklijke Muntschouwburg wel degelijk een eerste stap zou zijn. Er moet ook een oplossing worden gezocht voor de moeilijkheden waarmee de lyrische gezelschappen in Vlaanderen en Wallonië te kampen hebben.

Een lid complimenteert de Regering met haar initiatief, dat een gunstige weerklang zal hebben op het menselijk

Théâtre Royal de la Monnaie occupe, en effet, actuellement, quelque 290 personnes dont l'inquiétude au sujet de l'avenir était grande.

Deux membres ont évoqué la question de la représentation de la Ville de Bruxelles au Conseil d'Administration de la nouvelle institution. La Ville aura, en effet, six administrateurs sur dix-huit. Cette représentation est légitimée par le fait que la Ville versera une subvention annuelle de 12 millions — et non 16 ou 13, comme cela a été imprimé erronément deux fois de suite dans le rapport du Sénat — pendant six ans au Théâtre de la Monnaie, établissement public. Cette subvention sera d'ailleurs supérieure de 2 millions à celle que la Ville accorde actuellement au concessionnaire.

Qu'adviendra-t-il si, après les six années, la Ville cessait de subventionner ? Serait-elle encore représentée au Conseil d'Administration ?

Les deux Ministres ont répondu qu'il serait logique, dans ce cas, que la loi fût modifiée et que la représentation de la Ville au Conseil d'Administration fût révisée. Le Ministre de la Culture, Adjoint à l'Education nationale, fit remarquer au surplus que la Ville n'aurait pas plus d'intérêt dans six ans que maintenant à supprimer ses subventions au Théâtre Royal de la Monnaie. Ne fût-ce que parce que l'Etat pourrait peut-être alors l'installer ailleurs qu'à Bruxelles.

Le Ministre de l'Education nationale et de la Culture a signalé que, quant à elle, la province de Brabant accorderait annuellement au Théâtre Royal de la Monnaie une subvention de 3 millions.

Un membre a demandé si, dans l'esprit du Ministre, les théâtres lyriques de Flandre devraient ultérieurement fusionner.

Le Ministre de la Culture, Adjoint à l'Education nationale, a répondu que la fusion n'était pas nécessairement la solution à laquelle on aboutirait. Il a ajouté qu'il croyait avoir trouvé une solution qui donnerait satisfaction aux théâtres lyriques d'Anvers et de Gand mais qu'étant donné les pourparlers en cours avec les intéressés, il a demandé à pouvoir n'en point dire davantage pour le moment.

Le Ministre de l'Education nationale et de la Culture fut de la même opinion pour les trois théâtres lyriques de Wallonie.

Un membre a déclaré que les Ministres parlaient fort bien de la coordination nécessaire de nos théâtres lyriques mais que leur projet ne l'organisait en aucune façon. Si le Gouvernement avait vraiment voulu faire œuvre utile, il aurait prévu l'intégration de nos six théâtres lyriques sous une seule et même direction qui aurait suscité les échanges matériels et culturels indispensables. Mais selon le même membre, le projet n'a en réalité qu'un objet : sauver le Théâtre Royal de la Monnaie de la faillite. Malgré de nombreuses avances effectuées hors subvention par la Ville de Bruxelles, le concessionnaire actuel a fait un déficit de 35 millions. La Ville de Bruxelles a décidé de faire une enquête à ce propos. La Commission et la Chambre devraient attendre les résultats de cette enquête avant de se prononcer. Ce même membre insiste pour qu'en tout état de cause, la direction, sous le régime nouveau, soit financièrement responsable. Qui, sinon, payera à l'avenir le déficit ?

Ce même membre attira ensuite l'attention des Ministres sur un manifeste des amateurs de théâtre lyrique de cinq villes qui demandent que des œuvres belges soient représentées et qu'il soit fait appel à des talents nationaux. Nos concitoyens n'ont plus aucune chance de réussir au

vlak. Immers, de Koninklijke Muntschouwburg geeft momenteel werkgelegenheid aan zowat 290 personen, die de toekomst met grote ongerustheid tegemoet zagen.

Twee leden handelden over de vertegenwoordiging van de Stad Brussel in de raad van beheer van de nieuwe instelling. De Stad zal immers zes beheerders op achttien tellen. Deze vertegenwoordiging is verantwoord omdat de Stad jaarlijks een subsidie van 12 miljoen — en niet 13 of 16, zoals verkeerdelijk tot tweemaal toe in het verdrag van de Senaat was vermeld — gedurende zes jaar aan de Koninklijke Muntschouwburg, een openbare instelling, zal betalen. Deze subsidie zal overigens 2 miljoen hoger liggen dan die welke de Stad thans aan de concessiehouder verleent.

Wat zal er gebeuren indien de Stad, na die zes jaar, de storting van haar subsidies stopzet ? Zou zij dan nog in de raad van beheer vertegenwoordigd zijn ?

Beide Ministers antwoordden dat het in dat geval maar logisch ware de wet te wijzigen en de vertegenwoordiging van de Stad Brussel in de raad van beheer opnieuw onder de ogen te nemen. De Minister van Cultuur, Adjunct voor Nationale Opvoeding, merkte bovendien op dat de Stad erover zes jaar niet méér belang bij zou hebben haar subsidies aan de Koninklijke Muntschouwburg te onthouden dan thans, al was het maar om te voorkomen dat de Staat de schouwburg elders dan te Brussel zou vestigen.

De Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur wees erop dat de provincie Brabant van haar kant aan de Koninklijke Muntschouwburg een jaarlijkse toelage van 3 miljoen zou toestaan.

Een commissielid vroeg of de lyrische schouwburgen van Vlaanderen, naar de opvatting van de Minister, later tot een fusie zouden moeten overgaan.

De Minister van Cultuur, Adjunct voor Nationale Opvoeding, antwoordde dat de fusie niet noodzakelijk de oplossing was waartoe men zou komen. Hij voegde hieraan toe dat hij meende een oplossing te hebben gevonden die de lyrische schouwburgen van Antwerpen en van Gent voldoening kan schenken, maar dat hij, gelet op de besprekkingen die thans met de betrokkenen aan de gang zijn, verzocht om voor 't ogenblik niet meer te moeten zeggen.

De Minister van Nationale Opvoeding had dezelfde opvatting, wat de drie lyrische schouwburgen van Wallonië betreft.

Een commissielid verklaarde dat de Ministers het heel goed voorhadden met de vereiste coördinatie van onze lyrische schouwburgen, maar dat hun ontwerp geenszins dergelijke coördinatie behelsde. Indien de Regering werkelijk nuttig werk had willen verrichten, dan had zij voorzien in de integratie van onze zes lyrische schouwburgen onder één en dezelfde directie, die de vereiste materiële en culturele uitwisselingen zou tot stand gebracht hebben. Volgens hetzelfde commissielid, beoogt het ontwerp feitelijk slechts één doel : voorkomen dat de Muntschouwburg failliet zou gaan. Ondanks de menigvuldige voorschotten die, buiten de toelage, door de Stad Brussel werden toegestaan, sloot de huidige concessiehouder met een tekort van 35 miljoen. De Stad Brussel besloot dienaangaande een onderzoek in te stellen. De Commissie en de Kamer zouden de resultaten van dit onderzoek moeten afwachten vooraleer uitspraak te doen. Hetzelfde commissielid dringt aan opdat de directie, in elk geval, bij de nieuwe regeling financieel aansprakelijk weze. Zo niet, wie zal dit tekort voortaan aanzuiven ?

Hetzelfde lid trok vervolgens de aandacht van de Ministers op een manifest van de liefhebbers van lyrisch toneel uit vijf steden, die vragen dat Belgische werken opgevoerd zouden worden en dat beroep zou worden gedaan op nationale talenten. Onze medeburgers hebben geen enkele

Théâtre Royal de la Monnaie qui confie les premiers rôles à des vedettes étrangères qu'il paye très cher alors que des directeurs étrangers viennent engager en Belgique nos meilleurs éléments.

Le Ministre de l'Education nationale et de la Culture a répondu :

Le Théâtre Royal de la Monnaie réalisera la coordination annoncée. Il sera représentatif des deux langues et des deux cultures. Ce n'est là qu'un point de départ, un exemple.

La question financière est évidemment très importante. Mais ce qui est cédé pour 65 millions à l'Etat — les biens meubles et immeubles ainsi que les droits intellectuels — l'est quitte et libre de toute dette. La Ville s'engage à maintenir le théâtre en activité jusqu'au 30 juin. L'Etat ne sera nullement responsable des dépenses engagées jusqu'à cette date. Le déficit du Théâtre Royal de la Monnaie n'atteint pas 35 millions. Mais c'est le chiffre maximum d'intervention de la Ville. Si le déficit était supérieur, il serait mis à charge du concessionnaire. L'engagement de celui-ci se termine le 30 juin 1963. Le Conseil communal de Bruxelles a fait faire une enquête sur la situation financière du Théâtre Royal de la Monnaie. Mais cela n'intéresse que lui, puisque l'Etat ne reprend pas le passif du théâtre.

Quant à la conception même du Théâtre Royal de la Monnaie, tout le système actuel peut être modifié.

Le Conseil d'Administration de la nouvelle institution décidera. La responsabilité financière sera assurée par le Conseil d'Administration, conformément à la loi. Il n'y aura plus de concessionnaire. Il y aura un directeur. Il entrera en fonction le 1er juillet 1963.

Pour ce qui est du personnel actuellement en fonction au Théâtre Royal de la Monnaie, il compte 290 personnes dont 258 sont belges et 32 seulement étrangères. Dire que nos concitoyens ne peuvent plus trouver emploi au Théâtre Royal de la Monnaie est donc absolument exagéré.

Le Ministre de l'Education nationale et de la Culture a déclaré qu'il serait tenu compte du souhait exprimé de voir jouer des œuvres belges. Le Ministre de la Culture, Adjoint à l'Education nationale, a estimé qu'il ne fallait pas, pour autant, que la chose fût inscrite dans la loi.

Un membre a regretté que les cinq théâtres lyriques de province ne puissent bénéficier des avantages qui seront désormais accordés au Théâtre Royal de la Monnaie. Le Théâtre Royal de la Monnaie organisera au surplus, des spectacles en province. Cela pourrait être préjudiciable aux théâtres lyriques locaux. Aussi faudrait-il, selon lui, que des représentants des villes où il y a des théâtres lyriques soient membres du Conseil d'Administration du Théâtre Royal de la Monnaie. Cela permettrait d'éviter une concurrence déplaisante.

Le Ministre de l'Education nationale et de la Culture a insisté sur le fait que le sort fait au Théâtre Royal de la Monnaie ne peut porter préjudice aux théâtres de province. Quant à la représentation provinciale, elle ne doit pas être exclue.

Le Président de la Commission a déclaré qu'il était heureux qu'une solution même fragmentaire est apportée au problème des théâtres lyriques. Il est indispensable que Bruxelles — qui se veut capitale européenne — ait un théâtre lyrique tout à fait convenable. L'opéra est le seul spectacle tout à fait audible et visible pour les étrangers qui ne connaissent pas la langue du pays où ils se trouvent.

kans meer om te slagen in de Koninklijke Muntschouwburg. Deze vertrouwt de eerste rollen toe aan buitenlandse vedetten, die hij zeer duur betaalt, terwijl de buitenlandse directeurs in België de beste elementen komen aanwerven.

De Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur heeft geantwoord :

De Koninklijke Muntschouwburg zal de aangekondigde coördinatie tot stand brengen. Hij zal vertegenwoordigend zijn voor de twee talen en de twee culturen. Dit is slechts een vertrekpunt, een voorbeeld.

De financiële kwestie is vanzelfsprekend van zeer groot belang. Maar wat voor 65 miljoen aan de Staat overgelaten wordt — de roerende en de onroerende goederen evenals de intellectuele rechten — is vrij van en onbezaard ten opzichte van iedere schuld. De Stad gaat de verplichting aan, de schouwburg in werking te houden tot 30 juni. De Staat zal in generlei opzicht verantwoordelijk zijn voor de tot op die datum vastgelegde uitgaven. Het tekort van de Koninklijke Muntschouwburg bereikt geen 35 miljoen. Maar dit is het maximumcijfer van de Stadstussenkomst. Mocht het tekort meer bedragen, dan zou het ten laste van de concessiehouder gelegd worden. De verbintenis van deze laatste loopt ten einde op 30 juni 1963. De Gemeenteraad van Brussel heeft een onderzoek laten instellen naar de financiële toestand van de Koninklijke Muntschouwburg. Maar dit belangt hem alleen aan, vermits de Staat het passief van de schouwburg niet overneemt.

Wat de opvatting zelf van de Koninklijke Muntschouwburg betreft, kan gans het huidige stelsel gewijzigd worden.

De beslissing berust bij de raad van beheer van de nieuwe instelling. De financiële verantwoordelijkheid wordt, overeenkomstig de wet, door de raad van beheer gedragen. Er zal geen concessiehouder meer zijn, maar wel een directeur, die op 1 juli 1963 in functie treedt.

Op dit ogenblik bestaat het personeel van de Koninklijke Muntschouwburg uit 290 personen, zijnde 258 Belgen en slechts 32 vreemdelingen. Het is derhalve volstrekt overdreven te beweren dat onze landgenoten geen betrekking meer kunnen vinden bij de Koninklijke Muntschouwburg.

De Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur verklaarde dat er zou rekening worden gehouden met de wens om Belgische werken te zien opvoeren. De Minister van Cultuur, Adjunct voor Nationale Opvoeding, was van mening dat zulks daarom niet noodzakelijk in de wet moet worden vermeld.

Een lid betreurde dat de vijf opera's uit de provincie de voordelen, die voortaan aan de Koninklijke Muntschouwburg zullen worden verleend, niet kunnen genieten. Bovendien zal de Koninklijke Muntschouwburg opvoeringen in de provincie inrichten. Dit zou voor de plaatselijke opera's nadelig kunnen uitvallen. Daarom meent het lid dat vertegenwoordigers van de steden, waar een opera bestaat, deel zouden moeten uitmaken van de raad van beheer van de Koninklijke Muntschouwburg. Daardoor zou een onbehaaglijke concurrentie worden voorkomen.

De Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur legde er de nadruk op dat het lot dat de Koninklijke Muntschouwburg te beurt valt de schouwburgen uit de provincie niet mag schaden. Wat de provinciale vertegenwoordiging betreft, deze dient niet te worden uitgesloten.

De Voorzitter van de Commissie sprak er zijn vreugde over uit dat voor het probleem betreffende de lyrische schouwburgen een oplossing — al is het maar een fragmentarische — is gevonden. Voor Brussel, dat aanspraak maakt op de titel « hoofdstad van Europa », is een werkelijk behoorlijk lyrisch toneel onmisbaar. De opera is het enige schouwspel dat volledig luister- en kijkgenot kan bieden aan vreemdelingen die onbekend zijn met de taal van het land waarin zij vertoeven.

Mais il faudrait que le Gouvernement fasse connaître quand il compte proposer les réformes de nature à sauver les théâtres lyriques de province. En attendant, il ne faut pas que l'accroissement de charge que le nouveau régime du Théâtre Royal de la Monnaie entraînera forcément pour l'Etat — au moins dans six ans — soit préjudiciable aux théâtres lyriques de province. Il faut prévoir que la proportion de crédits qui leur sont accordés actuellement sera maintenue et augmentée selon la progression des crédits alloués au Théâtre Royal de la Monnaie.

Le Ministre de l'Education nationale et de la Culture a répondu qu'il ne fallait pas préjuger des budgets futurs. Pour ce qui est du budget de 1963, il sera soumis incessamment à la Commission. Il faut tout faire pour faciliter le passage des théâtres provinciaux à la fédération. Il n'est pas question de réduction des crédits.

La discussion générale étant close, les articles ont été adoptés par 15 voix contre 1 et 1 abstention.

L'ensemble du projet a été adopté par 15 voix contre 1 et 1 abstention.

Le Rapporteur,
G. CUDELL.

Le Président,
P. HARMEL.

De Regering zou echter moeten mededelen wanneer zij de hervormingen denkt voor te stellen, waardoor het bestaan van de lyrische schouwburgen in de provinciesteden kan worden gered. Intussen mogen deze lyrische schouwburgen uit de provinciesteden geen nadeel ondervinden van de verzwaring van de lasten welke de Staat in verband met de nieuwe regeling voor de Koninklijke Muntschouwburg onvermijdelijk, althans over zes jaar, zal te dragen krijgen. Er dient voor gezorgd te worden dat de maat der kredieten welke zij thans krijgen toegewezen, wordt behouden en verhoogd in overeenstemming met de stijging van de aan de Koninklijke Muntschouwburg verleende kredieten.

De Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur antwoordde hierop dat men niet mag vooruitlopen op de toekomstige begrotingen. De begroting 1963 komt binnenkort voor de Commissie. Alles moet in het werk worden gesteld om de opneming van de provincieschouwburgen in het verbond te vergemakkelijken. Van beperking van de kredieten is geen sprake.

Na het sluiten van de algemene besprekking werden de artikelen aangenomen met 15 stemmen tegen 1 en 1 onthouding.

Het ontwerp in zijn geheel werd aangenomen met 15 stemmen tegen 1 en 1 onthouding.

De Verslaggever,
G. CUDELL.

De Voorzitter,
P. HARMEL.

ANNEXE.

Etat de personnel du Théâtre Royal de la Monnaie (saison 1962-1963).

Groupes	Belges	Etrangers	Total
Orchestre	71	—	71
Ballet	29	24	53
Chœurs	31	1	32
Opéra pour Tous	11	1	12
(En fait, école pour jeunes chanteurs en même temps qu'un organisme de décentralisation.)			
Cadres opéra	4	1	5
(Répétiteurs de chant.)			
Administration	12	—	12
Location	5	—	5
Service :			
salle	10	—	10
entretien	21	1	22
(ouvriers)		(ouvrier)	
Ateliers	37	1	38
Scène	27	3	30
	258	32	290

Les solistes du chant pour les opéras tels que Wagner, Mozart, etc., sont payés au cachet.

Les autres membres de la troupe sont au contrat, à durée limitée ou illimitée — régime privé (O.N.S.S.).

Personnelsbezetting in de Koninklijke Muntschouwburg (seizoen 1962-1963).

Groepen	Belgen	Vreemdelingen	Totaal
Orkest	71	—	71
Ballet	29	24	53
Koor	31	1	32
Opera voor Alleën	11	1	12
(In feite, een school voor jonge zangers en tevens een decentraaliseertorgaan.)			
Operakaders	4	1	5
(Zangrepititors.)			
Bestuur	12	—	12
Plaatsbesprekking	5	—	5
Dienst :			
in de zaal	10	—	10
onderhoud	21	1	22
(werklieden)		(werkman)	
Werkplaats	37	1	38
Toneel	27	3	30
	258	32	290

De zangsolisten voor opera's zoals die van Wagner, Mozart, enz., worden per gage betaald.

De andere leden van het gezelschap worden volgens contract tewerkgesteld, voor beperkte of onbeperkte duur — regeling particuliere sector (R.M.Z.).